

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

UTVÄRDERING

Sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus

Utvärderingar inom MSB

Utvärderingar inom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utförs med ett lärande och förbättrande syfte. De resultat och analyser som framkommer inom ramen för en utvärdering svarar utslutande ansvariga utvärderare för. Detta för att säkerställa utvärderingsarbetets oberoende och integritet. En utvärderingsrapport är ett av flera underlag och faktorer som kan ligga till grund för förslag till åtgärder och beslut för att utveckla och stärka ett område. I de fall en utvärderingsrapport innehåller rekommendationer eller förslag på åtgärder kan dessa behöva justeras av beslutsfattare eller uppdragsgivare vid en sammanvägning av ett bredare beslutsunderlag.

Utvärdering av sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för forskning och utvärdering

Text: Lars Ullén och Ellen Edman
Tryck: DanagårdLiTHO

Publ nr: MSB2087 oktober 2022
ISBN: 978-91-7927-362-0

Förord

MSB har en kartportal där myndighetens geodata visualiseras och tillgängliggörs för aktörer och allmänhet. Kartportalen har funnits länge och Enheten för geodata och samhällets robusthet står inför ett arbete med att uppdatera och utveckla kartportalen.

Denna utvärdering ger ett bra underlag för utveckling av Kartor för krisberedskap och blåljus i syfte att bättre kunna öka kompetensen samt sprida information inom området kartor och geodata.

MSB genomför utvärderingar i ett lärande syfte. Genom att beställa en utvärdering av gjorda vägval och vilket resultat det har gett påvisas ett mod och en vilja att lära.

Solna, 2022-10-27

Jim Kronhamn

Enhetschef, enheten för forskning och utvärdering (KC-FU)

Innehåll

SAMMANFATTNING	6
Utvärderarna bedömer att den tänkta målgruppen nås.....	6
Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus i viss utsträckning används som det är tänkt.	6
Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus innehåller den information målgrupperna behöver.	6
Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus kan utformas på ett mer användbart sätt.....	7
Kartorna är kostnadsfria och för de flesta användare innebär det inga indirekta merkostnader eller investeringar.	7
Kartorna upplevs inte enkla att använda.....	8
Kartorna uppfyller standardiseringskrav och möjlighet att kombinera kartor	8
Kartornas tillgänglighet möter lagkraven.....	8
Det finns sätt för besökare av Kartor för krisberedskap och blåljus att lämna synpunkter.....	8
Kartorna kommer i liten utsträckning till praktisk användning i samverkan mellan blåljusaktörer.	9
Hälften av målgruppen använder Lantmäteriets bakgrundskarta.....	9
Målgruppen följer inte rekommendationen om säkrad tillgång till uppdaterad karta	9
Målgruppen använder övriga produkter och rekommendationer i sitt arbete	10
Målgruppen saknar viss information i Kartor för krisberedskap och blåljus	10
INLEDNING	10
Bakgrund.....	11
Syfte.....	11
Metod	11
Övergripande frågeställningar	12
Bedömningskriterier	12
Kvalitetssäkring	13
Datainsamling	13
RESULTAT	14
Bakgrund till Kartor för krisberedskap och blåljus	14
Webbplats för Kartor för krisberedskap och blåljus	14
Kostnader för användare.....	15
Tillgänglighetsaspekter	15
Standardisering och möjlighet att kombinera kartor	15
Enkätresultat	16
SAMLAD BEDÖMNING.....	20
Kartorna är kostnadsfria och för de flesta användare innebär det inga indirekta merkostnader eller investeringar.	20
Kartorna upplevs inte enkla att använda.....	21
Kartorna uppfyller standardiseringskrav och möjlighet att kombinera kartor	21
Kartornas tillgänglighet möter lagkraven.....	21
Det finns sätt för besökare av Kartor för krisberedskap och blåljus att lämna synpunkter.....	22

Kartorna kommer i liten utsträckning till praktisk användning i samverkan mellan blåljusaktörer.	22
Hälften av målgruppen använder Lantmäteriets bakgrundskarta.....	22
Målgruppen följer inte rekommendationen om säkrad tillgång till uppdaterad karta	23
Målgruppen använder övriga produkter och rekommendationer i sitt arbete	23
Målgruppen saknar viss information i Kartor för krisberedskap och blåljus.....	23
Är Kartor för krisberedskap och blåljus utformade på ett sätt som bidrar till bästa möjliga användning och nytta i samhället?	24
Utvärderarna bedömer att den tänkta målgruppen nås.....	24
Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus i viss utsträckning används som det är tänkt.	24
Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus innehåller den information målgrupperna behöver.	24
Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus kan utformas på ett mer användbart sätt.....	24
KÄLLFÖRTECKNING.....	26
BILAGA 1 ENKÄTFRÅGOR.....	27
BILAGA 2 INTERVJUPERSONER.....	31
BILAGA 3 INTERVJUFRÅGOR.....	32

Sammanfattning

Den övergripande frågeställningen för denna utvärdering är om Kartor för krisberedskap och blåljus är utformade på ett sätt som bidrar till bästa möjliga användning och nytta i samhället.

- Nås de tänkta målgrupperna?
- Används rekommenderade produkter, kartor och information som det är tänkt?
- Innehåller kartapplikationerna den information målgrupperna behöver och är de utformade på ett användbart sätt?

Utvärderingen ska också bedöma om Kartor för krisberedskap och blåljus uppfyller målen i den nationella geodatastrategin.

Det är utvärderarnas bedömning att Kartor för krisberedskap och blåljus är en efterfrågad tjänst och fyller en viktig funktion för att underlätta insatser för blåljusaktörer. Samtidigt finns potential att öka användningen av de produkter och kartor som MSB rekommenderar, framförallt genom att öka kunskap och kompetens att använda Kartor för krisberedskap och blåljus hos målgrupperna.

Utvärderarna bedömer att den tänkta målgruppen nås.

Utvärderarna anser inte att det går att säkert uttala sig om de tänkta målgrupperna nås av Kartor för krisberedskap och blåljus, eftersom det inte varit möjligt att göra en totalundersökning bland Sveriges blåljusaktörer. Men utvärderarna bedömer ändå att det är rimligt att anta att de flesta räddningstjänster och räddningstjänstförbund känner till Kartor för krisberedskap och blåljus baserat på de enkätsvar som inkommit från 38 räddningstjänster.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus i viss utsträckning används som det är tänkt.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus i viss utsträckning används som det är tänkt. Framförallt används koordinatsystem, bakgrundskarta och SīTac-symboler vid skogsbrand av en majoritet av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät. Dock är det tydligt att ett antal verktyg och produkter som MSB rekommenderar inte används i särskilt hög utsträckning, sannolikt på grund av att aktörerna inte känner till alla produkter och rekommendationer och dessutom saknar kunskap om hur dessa kan användas.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus innehåller den information målgrupperna behöver.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus innehåller den information målgrupperna behöver. Utmaningen torde vara att få blåljusaktörer att bli medvetna om vilken information och vilka hjälpmedel som

finns tillgängliga. Dessutom behöver sannolikt aktörernas kompetens att använda de produkter och verktyg som sidorna innehåller höjas för att uppnå resultat i form av bästa möjliga användning och nytta i samhället.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus kan utformas på ett mer användbart sätt.

En målsättning för det nationella geodatarådet är att geodata tillgängliggörs för målgrupperna genom kartportalen och att det ska leda till att geodata utgör en naturlig och integrerad del i arbetet med olyckor, kriser och krig. Utvärderarna bedömer att Kartor för krisberedskap och blåljus just nu inte lever upp till den fulla potentialen. Sidorna kan utvecklas så att de blir mer användbara och tillgängliga och samtidigt innehåller den information som efterfrågas av målgrupperna. Men framförallt bör kompetensutveckling av räddningstjänsterna kunna innebära en kraftigt ökad användning av de verktyg och tjänster som tillhandahålls i Kartor för krisberedskap och blåljus. På så sätt kan användbara och tillgängliga kartor och geodata utgöra en viktig del i arbetet med att bygga ett säkert och robust samhälle.

Kartorna är kostnadsfria och för de flesta användare innebär det inga indirekta merkostnader eller investeringar.

Bedömningskriterier: Kartorna är öppna vilket innebär att de är kostnadsfria och inte innebär indirekta merkostnader eller investeringar för användarna.

Utvärderarna kan enkelt konstatera på flera sätt att kartor, produkter och verktyg är gratis att använda. Kartorna har besökts av många personer, och ingen har i utvärderingens enkät uppgett att de mötts av avgifter. Utvärderarna har själva inte mötts av avgifter när de besökt kartorna, och i intervjuer bekräftas bilden att kartorna är kostnadsfria att använda.

När det gäller indirekta merkostnader för att kunna använda kartor och produkter i den egna verksamheten är det inte lika enkelt att bedöma huruvida kriteriet är uppfyllt. I enkäten beskriver räddningstjänster att de när de använder produkter i sina egna upphandlade kartverktyg behöver betala för att få produkterna integrerade i befintliga kartor. Det handlar om att de företag som tillhandahåller kommersiella kartsystem tar betalt för att komplettera kartor med verktyg och produkter från t.ex. Kartor för krisberedskap och blåljus. Några räddningstjänster uppger dessutom att de betalar en avgift till kommunal GIS-enhet för att få tillgång till karttjänster.

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet till största delen är uppfyllt.

Kartorna upplevs inte enkla att använda

Bedömningskriterier: Kartorna är enkla att använda och 80 procent av besökare tycker att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus är enkla att använda.

Var tredje räddningstjänst som har svarat på MSB:s enkät upplever inte att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus är enkla att använda och bedömningskriteriet är därför inte uppfyllt. Ett antal räddningstjänster upplever att olika faktorer försvårar användningen av MSB:s produkter och tjänster. Några räddningstjänster uppger att de saknar både kunskap och information om vilka funktioner, produkter och tjänster som finns tillgängliga i Kartor för krisberedskap och blåljus. Bristande kompetens att använda de produkter och tjänster som finns i Kartor för krisberedskap och blåljus nämns också i enkätsvar.

Kartorna uppfyller standardiseringskrav och möjlighet att kombinera kartor

Bedömningskriterier: Kartorna är användbara vilket innebär möjlighet till standardisering och möjlighet att kombinera kartor.

Den datamängd som ligger till grund för Kartor för krisberedskap och blåljus är tillgänglig genom visningstjänst och nedladdningstjänst i enlighet med EU-direktivet INSPIRE. Den som önskar kan därför använda datamängden i kombination med andra data.

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Kartornas tillgänglighet möter lagkraven

Bedömningskriterium: Kartorna är tillgängliga vilket innebär att geodata presenteras enligt lagkrav på tillgänglighetsanpassning.

Det är utvärderarnas bedömning att MSB arbetat i enlighet med de lagkrav som finns på tillgänglighetsanpassning, givet de speciella omständigheter som finns för kartor.

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Det finns sätt för besökare av Kartor för krisberedskap och blåljus att lämna synpunkter

Bedömningskriterier: Samverkan mellan producenter, vidareförädlare och slutanvändare är välutvecklad vilket innebär att det finns sätt för användare av kartportalen att lämna synpunkter om kartorna.

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet är uppfyllt då e-postadress till MSB tillsammans med en uppmaning att höra av sig till MSB med tips och idéer står redan i inledningen av avsnittet under ”Info och FAQ”. Det framstår också som rimligt att användare av Kartor för krisberedskap och blåljus bör leta efter en

möjlighet att lämna feedback eller synpunkter just på en sida som heter ”Info och FAQ” eller ”FAQ”.

Kartorna kommer i liten utsträckning till praktisk användning i samverkan mellan blåljusaktörer.

Bedömningskriterier: Samverkan mellan producenter, vidareförädlare och slutanvändare är välutvecklad vilket innebär att kartorna kommer till praktisk användning i samverkan mellan blåljusaktörer.

Då 36 procent av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät anser att innehållet på sidorna Kartor för krisberedskap och blåljus gör det enklare att samverka med andra aktörer kan bedömningskriteriet inte anses vara uppfyllt. Det faktum att 56 procent svarar vet ej på frågan kan bero på att räddningstjänsterna inte använt kartor i samband med praktisk samverkan med andra blåljusaktörer.

Hälften av målgruppen använder Lantmäteriets bakgrundskarta

Bedömningskriterium: 70 procent av målgruppen använder Lantmäteriets bakgrundskarta.

Lite drygt hälften av räddningstjänsterna svarar i enkäten att de använder Lantmäteriets bakgrundskarta, nästan lika stor andel svarar att de har besökt fliken ”Nationella bakgrundskartan” i kartportalen och 22 procent svarar att de använder produkter och tjänster som finns i den. Utvärderarna konstaterar därför att bedömningskriteriet inte är uppfyllt.

Räddningstjänster som angett orsak till att de inte använder de tjänster och produkter som MSB rekommenderar svarar att anledningen är att de har för dålig kunskap om vilka tjänster som finns och för dålig kunskap om hur de ska användas.

Målgruppen följer inte rekommendationen om säkrad tillgång till uppdaterad karta

Bedömningskriterier: 80 procent av målgruppen följer rekommendationen om uppdaterad karta offline/online.

Av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät är det 18 procent som uppger att de använder säkrad tillgång till uppdaterad karta offline och 29 procent som uppger att de använder säkrad tillgång till karta online.

Bedömningskriteriet är därför inte uppfyllt.

Målgruppen använder övriga produkter och rekommendationer i sitt arbete

Bedömningskriterier: 60 procent av målgruppen använder övriga produkter och rekommendationer i sitt arbete.

Av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät svarar 59 procent att de använder SiTac-symboler vid skogsbrand och 18 procent uppger att de använder andra kartsymboler som MSB rekommenderar. Utvärderarna anser därför att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Målgruppen saknar viss information i Kartor för krisberedskap och blåljus

Bedömningskriterier: 75 procent av besökare av Kartor för krisberedskap och blåljus upplever att sidorna innehåller den information de behöver.

Fem räddningstjänster svarar i MSB:s enkät att de saknar någonting i Kartor för krisberedskap och blåljus. Utvärderarna bedömer att övriga räddningstjänster som besvarat enkäten inte saknar något och sålunda upplever över 75 procent att sidorna innehåller den information de behöver. Utvärderarna bedömer därför att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Inledning

MSB har en kartportal där myndighetens geodata visualiseras och tillgängliggörs för aktörer och allmänhet. Kartportalen har funnits länge och Enheten för geodata och samhällets robusthet står inför ett arbete med att uppdatera och utveckla kartportalen. Inför detta arbete är en utvärdering av nuvarande innehåll och form värdefull för att portalen ska kunna förbättras.

Webbplatsen Kartor för krisberedskap och blåljus finns länkade på msb.se och på dessa sidor kan blåljusaktörer få tillgång till ett gemensamt kartunderlag som kan underlätta samverkan mellan aktörer.

I detta kapitel ges en bakgrund till Kartor för krisberedskap och blåljus samt utvärderingens syfte och metod.

Bakgrund

Erfarenheter från bland annat de senaste årens större skogsbränder har visat på brister i användningen av geografisk information och kartor, vilket i vissa fall har försenat insatser. Till exempel har det förekommit användning av inaktuella kartor och man har haft svårt att kommunicera positioner vilket har gjort att samverkande aktörer har haft olika uppfattning om lämplig körväg vid insatser. Det har även saknats kompetens att använda geodata för att dra nytta av det effektiva verktyg kartor och GIS är i hanteringen av en händelse.

Webbplatsen Kartor för krisberedskap och blåljus är framtagen för att öka kompetensen samt sprida information inom området kartor och geodata. Webbplatsen är också en kanal för att sprida de rekommendationer MSB har kring den gemensamma nationella bakgrundskartan och hur den bör hållas aktuell och tillgänglig i alla lägen.

Webbplatsen Kartor för krisberedskap och blåljus är därför särskilt intressant att utvärdera.

Syfte

Som ett led i utvecklingen av MSB:s kartportal har Utvärderingsfunktionen fått i uppdrag att utvärdera Kartor för krisberedskap och blåljus. Genom att utvärdera funktion och utseende av Kartor för krisberedskap och blåljus får Enheten för geodata och samhällets robusthet ett kunskapsunderlag för att utveckla MSB:s kartportal så att den blir så användbar och tillgänglig som möjligt samt innehåller den information som efterfrågas av målgrupperna.

Att geodata tillgängliggörs för målgrupperna genom kartportalen ska leda till att geodata utgör en naturlig och integrerad del i arbetet med olyckor, kriser och krig. Därför är det viktigt att undersöka hur väl kartportalen fungerar för besökarna av kartapplikationerna, med antagandet att användbara och tillgängliga kartor och geodata är en viktig del i arbetet med att bygga ett säkert och robust samhälle. Däremot gör inte utvärderingen anspråk på att kartlägga effekterna av kartportalen.

Metod

För att ge underlag för utveckling av MSB:s kartportal har två kartapplikationer valts ut för utvärderingen, Skyddsrumskartan och Kartor för krisberedskap och blåljus. Applikationerna valdes ut baserat på att de skulle vara välbesökta och differentierade från varandra sett till målgrupper och funktioner. Utvärderingarna av de båda applikationerna presenteras i två olika rapporter, varav denna rapport avser Kartor för krisberedskap och blåljus. Valet att dela upp redovisningen i två rapporter gjordes för att underlätta för mottagaren att omhänderta resultat och slutsatser samt för att skapa ett mer pedagogiskt upplägg.

Under hela perioden utvärderingen har pågått har dialog förts med beställarna på Enheten för geodata och samhällets robusthet för att slutredovisningen ska bli så användbar som möjligt.

Inledningsvis påbörjades ett arbete med att ta fram en verksamhetslogik för att visa samband mellan åtgärder och förväntat resultat. Eftersom det inte finns några styrdokument som beskriver kartornas syfte och vad de ska åstadkomma slutfördes aldrig arbetet med att ta fram en verksamhetslogik. Istället utgick utvärderingen från målen i den nationella geodatastrategin.¹

Övergripande frågeställningar

Följande utvärderingsfrågor ska besvaras:

Är Kartor för krisberedskap och blåljus utformade på ett sätt som bidrar till bästa möjliga användning och nytta i samhället?

- Nås de tänkta målgrupperna?
- Används rekommenderade produkter, kartor och information som det är tänkt?
- Innehåller kartapplikationerna den information målgrupperna behöver och är de utformade på ett användbart sätt?

Bedömningskriterier

Tillsammans med beställaren av utvärderingen togs bedömningskriterier fram som beskriver vad som ska vara uppfyllt för att Kartor för krisberedskap och blåljus ska bedömas fungera bra, det vill säga vad datamaterialet ska bedömas mot. Bedömningskriterierna utgår ifrån valda delar av målen i den nationella geodatastrategin. Endast sådana mål i nationella geodatastrategin som inte varit applicerbara på Kartor för krisberedskap och blåljus har sorterats bort. Valda procentsatser för att bedömningskriterier ska vara uppfyllda har tagits fram av beställaren. Nedan redovisas dessa bedömningskriterier.

1. Kartorna är öppna. A) Kostnadsfria B) Innebär inte indirekta merkostnader eller investeringar för användarna.
2. Kartorna är användbara. A) Enkla att använda B) Standardisering och möjlighet att kombinera kartor.
3. Kartorna är tillgängliga. Geodata presenteras enligt kriterier för tillgänglighetsanpassning.
4. Samverkan mellan producenter, vidareförädlare och slutanvändare är välutvecklad. A) Det finns sätt för användare av kartportalen att lämna synpunkter om kartorna. B) Kartorna kommer till praktisk användning i samverkan mellan blåljusaktörer.
5. 70% av målgruppen använder Lantmäteriets bakgrundskarta.

¹ Nationella geodatastrategin. <https://www.lantmateriet.se/sv/webb/nationell-geodatastrategi/> (Hämtad 2022-08-25)

6. 80% av målgruppen följer rekommendationen om säkrad tillgång till uppdaterad karta offline/online.
7. 60% av målgruppen för kartan för krisberedskap och blåljus använder övriga produkter och rekommendationer i sitt arbete.
8. 75% av besökare av sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus upplever att sidorna innehåller den information de behöver (saknar ingen information).
9. 80% av besökare tycker att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus är enkla att använda.

Kvalitetssäkring

Utvärderingen har ett lärande syfte vilket betyder att utvärderingen ska öka förutsättningarna för MSB:s systematiska kvalitetsarbete att fånga in utvecklingsbehov och att prioritera och realisera förändringar av sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus.

Arbetet har följt de riktlinjer för kvalitetssäkring avseende bland annat systematik och transparens som framgår av dokumentet *Utvärdering inom MSB*². Utvärderingens integritet och objektivitet har värnats genom hela utvärderingsprocessen.

Arbetet organiserades och planerades på ett sådant sätt att lärande för de funktioner inom MSB som står i centrum för utvärderingen främjades löpande. I det ingick att de funktioner som påverkades av utvärderingens resultat deltog aktivt under hela utvärderingsprocessen.

I bedömningsarbetet och formulering av slutsatser har inga andra än utvärderarna deltagit.

Utvärderingsrapporten har faktagranskats av berörda funktioner på MSB innan fastställande.

Datainsamling

För att besvara utvärderingens frågor genomfördes en enkätundersökning riktad till räddningstjänsten under perioden 3 juni till 19 augusti 2022. Enkäten gick ut till 147 stycken räddningstjänster och räddningstjänstförbund och sammanlagt 38 räddningstjänster och räddningstjänstförbund besvarade enkäten.

Enkäten bestod av 17 frågor med fasta svarsalternativ och tio frågor med möjlighet till fritextsvar. Enkätfrågorna finns redovisade i bilaga 1.

Semistrukturerade intervjuer har genomförts med de personer som arbetat med Kartor för krisberedskap och blåljus på MSB och Lantmäteriet för att samla in information om hur verksamheten bedrivs relaterat till kartorna. Att intervjuerna var semistrukturerade innebär att olika frågeområden formulerades, snarare än exakta och detaljerade frågor. De frågeområden som formulerades utgick från

² MSB (2017). *Utvärdering inom MSB*.

bedömningskriterierna. Intervjupersoner och intervjufrågor finns redovisade i bilaga 2 och bilaga 3.

Resultat

I denna del beskrivs Kartor för krisberedskap och blåljus utifrån svar från enkätundersökning och underlag från intervjuer med personer som arbetat med Kartor för krisberedskap och blåljus.

Bakgrund till Kartor för krisberedskap och blåljus

Sedan 2010 har Lantmäteriet haft en användargrupp bestående av blåljusaktörer med syfte att samla in behov av Lantmäteriets produkter. I detta arbete har Lantmäteriet samarbetat med Trafikverket och MSB. Parallellt har ett arbete bedrivits för att sammanställa behov av kartor för krisberedskap. Även i detta arbete har Lantmäteriet samarbetat med Trafikverket och MSB.

Uppdraget att ta fram kartor för krisberedskap och blåljus kom från Nationella geodatarådet som består av 14 myndigheter. MSB fick i uppdrag att hålla ihop ett samarbete med Lantmäteriet och Trafikverket och syftet var att ta fram robusta geodata och samtidigt höja kompetensen hos blåljusaktörer. Projektet att ta fram kartor för krisberedskap och blåljus har finansierats via anslag 2:4 Krisberedskap, för att stärka samhällets krisberedskap och försvarsförmåga.

2019 påbörjades ett arbete med målet att skapa en webbsida hos MSB – Kartor för krisberedskap och blåljus. I arbetet skulle man säkerställa att tidigare resultat från genomförda 2:4 projekt på området omhändertogs vid utvecklingen av webbsidan.

Man skulle även ta fram en vägledning för ökad kunskap och förståelse för kartor, symboler och koordinatsystem. Dessutom skulle man utreda behov av och möjligheter att initiera ett GIS-nätverk/forum för blåljusaktörerna för utbyte av erfarenheter.

Webbplats för Kartor för krisberedskap och blåljus

Sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus har funnits tillgängliga på msb.se sedan 2019. Då fanns bland annat information om och rekommendationer kring Nationell bakgrundskarta, kartsymboler för nedladdning och användning i verksamhetssystem, funktion för utskrift av papperskartor samt funktion för koordinattransformation.

Sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus fick utökat innehåll 2020, då kompletterades sidorna med ”Koll på kartan”, ett kort utbildningspaket som ger baskunskaperna kring kartor, geodata, referenssystem. 2021 kompletterades sidorna med en vägledning med samlad information kring kartor och geodata så som hantering av kartsymboler, kunskap om koordinat- och referenssystem mm.

Kostnader för användare

Kartor för krisberedskap och blåljus är gratis att använda för blåljusaktörer enligt intervjupersonerna. När utvärderarna använder kartorna, verktyg och produkter uppstår inga direkta eller indirekta kostnader.

Tillgänglighetsaspekter

Arbetet med tillgänglighetsanpassning av Kartor för krisberedskap och blåljus har begränsats av svårigheter i att göra interaktiva kartor tillgängliga generellt. Intervjupersoner har beskrivit att det som går att påverka utan större insatser är kontraster och färgsättning av kartor. Intervjupersoner hänvisar till att just interaktiva kartor kan undantas från de lagkrav som finns om tillgänglighet enligt lagen om digital offentlig service³. Kartor som inte är avsedda för navigering har undantagits vilket MSB utgått från i sin tillgänglighetsredogörelse, men själva portalen och texterna omfattas fortfarande av lagkraven.

Lagen om digital offentlig service kommer ur ett EU-direktiv som pekar på en standard och krav på bland annat myndigheter. För MSB innebär det att för alla webbsidor ska det tas fram tillgänglighetsredogörelser där kända tillgänglighetsproblem listas tillsammans med en tidsatt plan för åtgärder av problemen. Lagen ställer också krav på att det ska finnas möjlighet för en besökare av webbsidan att rapportera in tillgänglighetsproblem.

Ett undantag finns för oskäligt betungande anpassningar. Den bedömningen görs av verksamheten och baseras på bland annat tillgängliga resurser och avvägning mellan kostnader och fördelar med en anpassning

I MSB:s kartportal finns en länk till den senaste tillgänglighetsredogörelsen som gjordes 2021-02-22. Redogörelsen grundar sig i en självskattning genom ett verktyg som heter ”SiteImprove” vilket är ett automatiskt tillgänglighetsanalysverktyg som MSB har enligt upphandlat avtal. I redogörelsen står hur den som vill lämna synpunkter kan rapportera in brister både i ett formulär och anmäla MSB till tillsynsmyndigheten, Myndigheten för digital förvaltning.⁴

Standardisering och möjlighet att kombinera kartor

Enligt EU-direktivet INSPIRE ska offentliga geodata tillgängliggöras via tjänster på internet, vilket ska underlätta för myndigheter att utbyta data. Tjänsterna ska vara kostnadsfria för bland annat myndigheter, företag och privatpersoner inom EU. MSB har ansvar att tillgängliggöra flera datamängder genom både visningstjänster och nedladdningstjänster.⁵ Intervjupersoner beskriver att de

³ Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

⁴ <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/tillganglighetsredogorelse.html>

⁵ <https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/kartportal/inspiredirektivet--en-europeisk-infrastruktur-for-geodata/>

datamängder som rekommenderas på webbplatsen Kartor för krisberedskap och blåljus är tillgängliga genom visningstjänst och nedladdningstjänst i enlighet med INSPIRE. Den som önskar kan därför använda datamängden i kombination med annan data.

Enkätresultat

Kartor som används av räddningstjänsten

De 38 räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät använder en rad olika typer av kartor i sitt arbete. Vanligast är Daedalos Respons, Lantmäteriets bakgrundskarta eller någon form av egen kommunal karta. Flera räddningstjänster uppger även att de använder Google Maps och karta från SOS Alarm. Andra kartverktyg som nämns i enkätsvaren är ArcGIS, CordCom, CS Atom, Eniro, Hitta.se, Länsstyrelsen, Oculus, Skogsstyrelsen, och SMHI.

MSB:s rekommendationer

På frågan om de följer MSB:s rekommendation att använda Lantmäteriets bakgrundskarta svarar 56 procent av räddningstjänsterna ja och 74 procent svarar att de följer rekommendationen att använda koordinatsystemet SWEREF 99 TM. MSB rekommenderar att räddningstjänster använder SiTac-symboler vid skogsbrand och det uppger 59 procent att de gör. MSB rekommenderar även säkrad karta online, vilket 29 procent svarar att de gör samt säkrad tillgång till uppdaterad karta offline som 18 procent svarar att de gör. Endast en räddningstjänst svarar att de inte följer någon av rekommendationerna.

Merkostnader för användare av MSB:s produkter och tjänster

De produkter och tjänster som beskrivs och rekommenderas i Kartor för krisberedskap och blåljus innebär inga direkta merkostnader för användarna, samtidigt svarar ett antal räddningstjänster att de innebär indirekta merkostnader för dem. Det visar sig att räddningstjänster som använder produkter i sina egna upphandlade kartverktyg behöver betala för att få produkterna integrerade i befintliga kartor. Det handlar om att de företag som tillhandahåller kommersiella kartsystem tar betalt för att komplettera kartor med verktyg och produkter från t.ex. Kartor för krisberedskap och blåljus.

Några räddningstjänster uppger att de betalar en avgift till kommunal GIS-enhet för att få tillgång till karttjänster.

Vad försvårar användning av produkter och tjänster?

Drygt var tredje räddningstjänst upplever att olika faktorer försvårar användningen av MSB:s produkter och tjänster. Det beror framförallt på brist på kunskap om vilka funktioner som finns tillgängliga och att man har bristande kompetens att använda MSB:s produkter och tjänster.

Nationella bakgrundskartan

Drygt hälften svarar i enkäten att de använder Lantmäteriets bakgrundskarta (56 procent). Men på frågan om organisationen använder produkter och tjänster som finns under fliken ”Nationella bakgrundskartan” i Kartor för krisberedskap och blåljus så svarar bara 22 procent att de gör det. De funktioner som används är kartor online (3 räddningstjänster) och kartor offline (2 räddningstjänster).

Räddningstjänster som angett orsak till att de inte använder tjänster och produkter svarar att anledningen är att de har för dålig kunskap om vilka tjänster som finns och för dålig kunskap om hur de ska användas.

Exempelkartor

Under fliken ”Exempelkartor” finns information om hur man kombinerar bakgrundskarta med annan information och vilka geodata MSB rekommenderar blåljusaktörer att använda. Åtta räddningstjänster uppger att de har besökt fliken ”Exempelkartor”. En räddningstjänst uppger att de i ganska hög utsträckning har fått ökad kunskap om hur man kan använda kartor efter att ha besökt ”Exempelkartor”, en räddningstjänst uppger att de i låg utsträckning har fått ökad kunskap och sex stycken svarar ”varken eller” på frågan.

Symboler

15 räddningstjänster svarar att de har använt fliken ”Symboler” och 80 procent av dem svarar att de också använder de symboler som MSB rekommenderar.

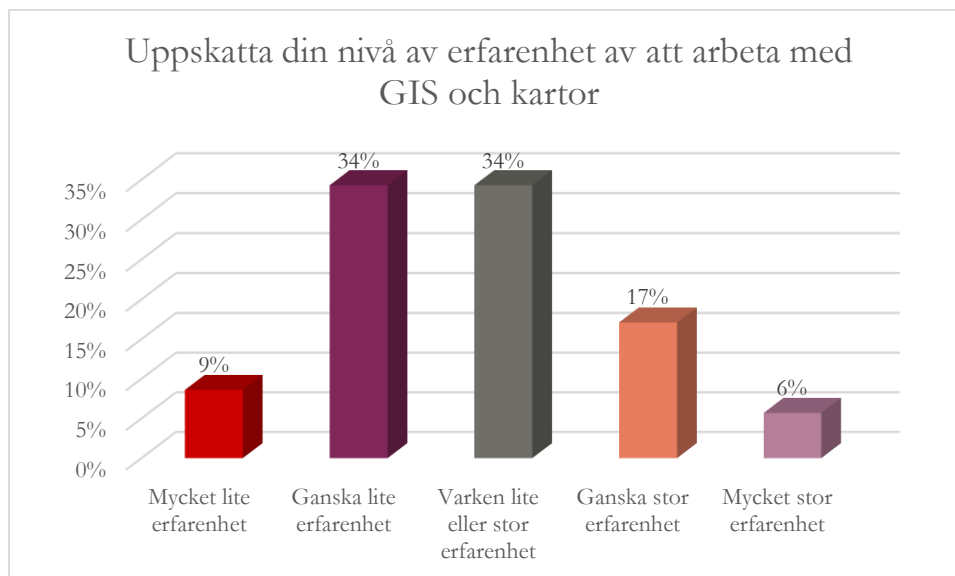
Fyra räddningstjänster tycker att symbolerna som MSB rekommenderar i hög utsträckning gör det lättare att samverka med andra blåljusaktörer och tre stycken tycker att det i ganska hög utsträckning underlättar. Fyra räddningstjänster svarar ”varken eller” och en räddningstjänst svarar att det endast i ganska låg utsträckning underlättar samverkan med andra blåljusaktörer.

Verktyg och tjänster

Åtta av de räddningstjänster som besvarat MSB:s enkät har besökt fliken ”Verktyg och tjänster”. Två räddningstjänster svarar att de har haft nytta av länken ”Koordinatsystem”, två svarar att de har haft nytta av länken ”Utskriftstjänst”, två svarar att de har haft nytta av länken ”Blåljuskollen” och två svarar att de har haft nytta av länken ”Koll på kartan – utbildning”. Tre räddningstjänster svarar att de inte har haft nytta av någon av länkarna under fliken ”Verktyg och tjänster”.

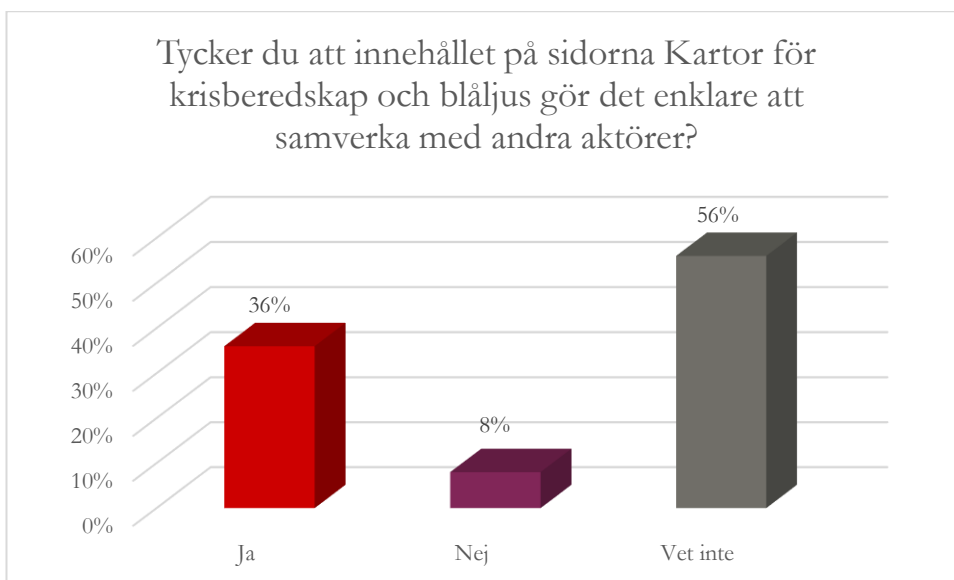
Förmåga att använda Kartor för Krisberedskap och blåljus

När respondenterna uppmanas att ange sin nivå av erfarenhet av att arbeta med GIS och kartor svarar 43 procent att de har ganska liten eller mycket liten erfarenhet, 34 procent svarar ”varken eller” på frågan och 23 procent svarar att de har ganska stor eller mycket stor erfarenhet.

68 procent av de svarande uppger att de tycker att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus är enkla att använda. Öppna svar på enkäten ger vid handen att en del respondenter upplever att de saknar information om vilka funktioner som finns tillgängliga, hur de ska hitta dem och att man har bristande kompetens att använda MSB:s produkter och tjänster.

På frågan om innehållet på sidorna Kartor för krisberedskap och blåljus gör det enklare att samverka med andra aktörer svarar 36 procent ja. Samtidigt svarar 8 procent nej på frågan och 56 procent svarar vet ej på frågan.

Synpunkter och feedback till MSB

På frågan om de vet vart de kan vända sig för att lämna feedback eller synpunkter uppger 44 procent att de vet hur de ska ge feedback till MSB om kartorna och 56 procent svarar att de inte vet det.

Några räddningstjänster ger i enkätsvar exempel på vad de saknar på sidorna Kartor för krisberedskap och blåljus:

”Saknar nationellt enhetliga kartor för exempelvis skogsbrandssläckning där exempelvis rutnät i Sweref 99 TM är med.”

”Saknar karta med km-rutor och numrering utifrån Sweref likt gamla RT-90.”

”Saknar förklaring på vad varje del av koordinaterna i Sweref betyder.”

”Flera saker bör samordnas, tex prognoser för skogsbrand där man kan se förändringar timme för timme för bättre prognostisering.”

”Saknar möjlighet att dela kartskikt med andra organisationer så att de tex på ett enkelt sätt kan öppnas i Google Earth etc.”

Samlad bedömning

I detta avsnitt analyseras först insamlad data utifrån bedömningskriterierna. Därefter ges utvärderarnas samlade bedömning och utvärderingens övergripande frågeställningar besvaras.

Kartorna är kostnadsfria och för de flesta användare innebär det inga indirekta merkostnader eller investeringar.

Bedömningskriterier: Kartorna är öppna vilket innebär att de är kostnadsfria och inte innebär indirekta merkostnader eller investeringar för användarna.

Utvärderarna kan enkelt konstatera på flera sätt att kartor, produkter och verktyg är gratis att använda. Kartorna har besökts av många personer, och ingen har i utvärderingens enkät uppgett att de mötts av avgifter. Utvärderarna har själva inte mötts av avgifter när de besökt kartorna, och i intervjuer bekräftas bilden att kartorna är kostnadsfria att använda.

När det gäller indirekta merkostnader för att kunna använda kartor och produkter i den egna verksamheten är det inte lika enkelt att bedöma huruvida kriteriet är uppfyllt. I enkäten beskriver räddningstjänster att de när de använder produkter i sina egna upphandlade kartverktyg behöver betala för att få produkterna integrerade i befintliga kartor. Det handlar om att de företag som tillhandahåller kommersiella kartsystem tar betalt för att komplettera kartor med verktyg och produkter från t.ex. Kartor för krisberedskap och blåljus. Några räddningstjänster uppger dessutom att de betalar en avgift till kommunal GIS-enhet för att få tillgång till karttjänster.

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet till största delen är uppfyllt.

Kartorna upplevs inte enkla att använda

Bedömningskriterier: Kartorna är enkla att använda och 80 procent av besökare tycker att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus är enkla att använda.

Var tredje räddningstjänst som har svarat på MSB:s enkät upplever inte att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus är enkla att använda och bedömningskriteriet är därför inte uppfyllt. Ett antal räddningstjänster upplever att olika faktorer försvårar användningen av MSB:s produkter och tjänster. Några räddningstjänster uppger att de saknar både kunskap och information om vilka funktioner, produkter och tjänster som finns tillgängliga i Kartor för krisberedskap och blåljus. Bristande kompetens att använda de produkter och tjänster som finns i Kartor för krisberedskap och blåljus nämns också i enkätsvar.

Av de som svarat på MSB:s enkät uppger 43 procent att de har ganska lite erfarenhet eller mycket lite erfarenhet av att arbeta med GIS och kartor. Sannolikt skulle en större andel räddningstjänster uppfatta att produkter och tjänster är enkla att använda om man kunde höja den generella kunskapsnivån om sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus.

Kartorna uppfyller standardiseringskrav och möjlighet att kombinera kartor

Bedömningskriterier: Kartorna är användbara vilket innebär möjlighet till standardisering och möjlighet att kombinera kartor.

Enligt EU-direktivet INSPIRE ska offentliga geodata tillgängliggöras via tjänster på internet, vilket ska underlätta för myndigheter att utbyta data. Tjänsterna ska vara kostnadsfria för bland annat myndigheter, företag och privatpersoner inom EU. MSB har ansvar att tillgängliggöra flera datamängder genom både visningstjänster och nedladdningstjänster.⁶

Den datamängd som ligger till grund för Kartor för krisberedskap och blåljus är tillgänglig genom visningstjänst och nedladdningstjänst i enlighet med EU-direktivet INSPIRE. Den som önskar kan därför använda datamängden i kombination med andra data.

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Kartornas tillgänglighet möter lagkraven

Bedömningskriterium: Kartorna är tillgängliga vilket innebär att geodata presenteras enligt lagkrav på tillgänglighetsanpassning.

Det är utvärderarnas bedömning att MSB arbetat i enlighet med de lagkrav som finns på tillgänglighetsanpassning, givet de speciella omständigheter som finns för interaktiva kartor.

⁶ <https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/kartportalen/inspiredirektivet--en-europeisk-infrastruktur-for-geodata/>

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Det finns sätt för besökare av Kartor för krisberedskap och blåljus att lämna synpunkter

Bedömningskriterium: Samverkan mellan producenter, vidareförädlare och slutanvändare är välutvecklad vilket innebär att det finns sätt för användare av kartportalen att lämna synpunkter om kartorna.

Utvärderarna konstaterar att det finns sätt för användare av Kartor för krisberedskap och blåljus att lämna synpunkter om kartan till MSB. Vid observation den 21 september 2022 fanns en e-postadress, gis@msb.se, där användare uppmanas att höra av sig om man har tips och idéer kopplat till kartorna. Denna uppmaning och e-postadress finns under rubriken ”Info och FAQ” och under flik ”FAQ” på startsidan för Kartor för krisberedskap och blåljus. Samtidigt svarar 56 procent att de inte vet vart de kan vända sig för att lämna feedback eller synpunkter om Kartor för krisberedskap och blåljus.

Utvärderarna bedömer att bedömningskriteriet är uppfyllt då e-postadress till MSB tillsammans med en uppmaning att höra av sig till MSB med tips och idéer står redan i inledningen av avsnittet under ”Info och FAQ”. Det framstår också som rimligt att användare av Kartor för krisberedskap och blåljus bör leta efter en möjlighet att lämna feedback eller synpunkter just på en sida som heter ”Info och FAQ” eller ”FAQ”.

Det går dock sannolikt att lyfta fram möjligheten att kontakta MSB ännu tydligare och det kan övervägas vid en revidering av kartportalen.

Kartorna kommer i liten utsträckning till praktisk användning i samverkan mellan blåljusaktörer.

Bedömningskriterium: Samverkan mellan producenter, vidareförädlare och slutanvändare är välutvecklad vilket innebär att kartorna kommer till praktisk användning i samverkan mellan blåljusaktörer.

Då 36 procent av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät anser att innehållet på sidorna Kartor för krisberedskap och blåljus gör det enklare att samverka med andra aktörer kan bedömningskriteriet inte anses vara uppfyllt. Det faktum att 56 procent svarar vet ej på frågan kan bero på att räddningstjänsterna inte använt kartor i samband med praktisk samverkan med andra blåljusaktörer.

Hälften av målgruppen använder Lantmäteriets bakgrundskarta

Bedömningskriterium: 70 procent av målgruppen använder Lantmäteriets bakgrundskarta.

Lite drygt hälften av räddningstjänsterna svarar i enkäten att de använder Lantmäteriets bakgrundskarta, nästan lika stor andel svarar att de har besökt fliken ”Nationella bakgrundskartan” i kartportalen och 22 procent svarar att de använder

produkter och tjänster som finns i den. Utvärderarna konstaterar därför att bedömningskriteriet inte är uppfyllt.

Räddningstjänster som angett orsak till att de inte använder de tjänster och produkter som MSB rekommenderar svarar att anledningen är att de har för dålig kunskap om vilka tjänster som finns och för dålig kunskap om hur de ska användas.

Sannolikt skulle en större andel räddningstjänster använda tjänster och produkter i Nationella bakgrundskartan om man kunde höja den generella kunskapsnivån om sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus.

Målgruppen följer inte rekommendationen om säkrad tillgång till uppdaterad karta

Bedömningskriterier: 80 procent av målgruppen följer rekommendationen om uppdaterad karta offline/online.

Av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät är det 18 procent som uppger att de använder säkrad tillgång till uppdaterad karta offline och 29 procent som uppger att de använder säkrad tillgång till karta online.

Bedömningskriteriet är därför inte uppfyllt.

Målgruppen använder övriga produkter och rekommendationer i sitt arbete

Bedömningskriterium: 60 procent av målgruppen använder övriga produkter och rekommendationer i sitt arbete.

Av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät svarar 59 procent att de använder SiTac-symboler vid skogsbrand och 18 procent uppger att de använder andra kartsymboler som MSB rekommenderar. Utvärderarna anser därför att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Målgruppen saknar viss information i Kartor för krisberedskap och blåljus

Bedömningskriterium: 75 procent av besökare av Kartor för krisberedskap och blåljus upplever att sidorna innehåller den information de behöver.

Fem räddningstjänster svarar i MSB:s enkät att de saknar någonting i Kartor för krisberedskap och blåljus. Utvärderarna bedömer att övriga räddningstjänster som besvarat enkäten inte saknar något och sålunda upplever över 75 procent att sidorna innehåller den information de behöver. Utvärderarna bedömer därför att bedömningskriteriet är uppfyllt.

Är Kartor för krisberedskap och blåljus utformade på ett sätt som bidrar till bästa möjliga användning och nytta i samhället?

I följande avsnitt besvaras utvärderingsfrågorna.

Utvärderarna bedömer att den tänkta målgruppen nås.

Utvärderarna anser inte att det går att säkert uttala sig om de tänkta målgrupperna nås av Kartor för krisberedskap och blåljus, eftersom det inte varit möjligt att göra en totalundersökning bland Sveriges blåljusaktörer. Men utvärderarna bedömer ändå att det är rimligt att anta att de flesta räddningstjänster och räddningstjänstförbund känner till Kartor för krisberedskap och blåljus baserat på de enkätsvar som inkommit från 38 räddningstjänster.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus i viss utsträckning används som det är tänkt.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus i viss utsträckning används som det är tänkt. Framförallt används koordinatsystem, bakgrundskarta och SīTac-symboler vid skogsbrand av en majoritet av de räddningstjänster som svarat på MSB:s enkät. Dock är det tydligt att ett antal verktyg och produkter som MSB rekommenderar inte används i särskilt hög utsträckning, sannolikt på grund av att aktörerna inte känner till alla produkter och rekommendationer och dessutom saknar kunskap om hur dessa kan användas.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus innehåller den information målgrupperna behöver.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus innehåller den information målgrupperna behöver. Utmaningen torde vara att få blåljusaktörer att bli medvetna om vilken information och vilka hjälpmedel som finns tillgängliga. Dessutom behöver sannolikt aktörernas kompetens att använda de produkter och verktyg som sidorna innehåller höjas för att uppnå resultat i form av bästa möjliga användning och nytta i samhället.

Utvärderarna bedömer att sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus kan utformas på ett mer användbart sätt.

En målsättning för det nationella geodatarådet är att geodata tillgängliggörs för målgrupperna genom kartportalen och att det ska leda till att geodata utgör en naturlig och integrerad del i arbetet med olyckor, kriser och krig. Utvärderarna bedömer att Kartor för krisberedskap och blåljus just nu inte lever upp till den fulla potentialen. Sidorna kan utvecklas så att de blir mer användbara och tillgängliga och samtidigt innehåller den information som efterfrågas av

målgrupperna. Men framförallt bör kompetensutveckling av räddningstjänsterna kunna innebära en kraftigt ökad användning av de verktyg och tjänster som tillhandahålls i Kartor för krisberedskap och blåljus. På så sätt kan användbara och tillgängliga kartor och geodata utgöra en viktig del i arbetet med att bygga ett säkert och robust samhälle.

Avslutningsvis menar utvärderarna att arbetet med Kartor för krisberedskap och blåljus bör styras av tydliga mål och styrdokument. Det handlar om att verksamheten ska styras utifrån en tanke om vad kartportalen är tänkt att bidra till och vilka effekter det ska ge. Med en tydlig målformulering kan också Kartor för krisberedskap och blåljus utformas på ett sätt som når målgrupperna med rätt information och är lätt att använda.

Källförteckning

MSB (2017). Utvärdering inom MSB.

Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service

Tillgänglighetsredogörelse

<https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/tillganglighetsredogorelse.html>

INSPIRE-direktivet

<https://www.msb.se/sv/verktyg--tjanster/kartportalen/inspiredirektivet--en-europeisk-infrastruktur-for-geodata/> (Hämtad 2022-08-25)

Nationella geodatastrategin. <https://www.lantmateriet.se/sv/webb/nationell-geodatastrategi/> (Hämtad 2022-08-25)

Bilaga 1 Enkätfrågor

Var hämtar din organisation kartor för användning vid insatser?

Följer din organisation några av MSB:s rekommendationer om att använda följande funktioner listade nedan? (Mer än ett svar är möjligt)

Lantmäteriets bakgrundskarta

Koordinatsystem SWEREF 99 TM

Säkrad tillgång till uppdaterad karta offline

Säkrad tillgång till karta online

SiTac-symboler vid skogsbrand

Andra kartsymboler

Ingen av rekommendationerna följs

Vet inte

Innebär det merkostnader för din organisation att använda de produkter och tjänster som MSB rekommenderar?

Ja

Nej

Vet inte

Om ja, berätta hur och varför?

Finns det något som försvårar användningen av någon eller några av produkterna och tjänsterna som MSB rekommenderar?

Ja

Nej

Vet ej

Om ja, i så fall vilka?

Har du besökt fliken "Nationella bakgrundskartan"?

Ja

Nej

Vet inte

Använder din organisation några av de tjänster och produkter som utgör den "Nationella bakgrundskartan" som MSB rekommenderar?

Ja

Nej

Vet inte

Använder din organisation några av följande tjänster och produkter i "Nationella bakgrundskartan" som är listade nedan? (Mer än ett alternativ möjligt)

Kartor online

Kartor offline

Uppgifter om adresser och byggnader

Uppgifter om Ortsnamn

Ortofoto (flygbildsmosaiker)

Höjddata

Fastighetsindelning

Nej, min organisation använder inga av dessa tjänster och produkter

Vet inte

Kommentera gärna varför din organisation inte använder dessa funktioner, tjänster och produkter i "Nationella bakgrundskartan".

Har du besökt fliken "Exempelkartor"?

Ja

Nej

Vet inte

I vilken utsträckning har du som besökare av "Exempelkartor" fått ökad kunskap om hur man kan använda kartor?

I hög utsträckning

I ganska hög utsträckning

Varken eller

I ganska låg utsträckning

I låg utsträckning

Vet inte

Har du besökt fliken "Symboler"?

Ja

Nej

Vet inte

Använder din organisation de symboler som MSB rekommenderar?

Ja

Nej

Vet inte

I vilken utsträckning tycker du att symbolerna som MSB rekommenderar gör det lättare att samverka med andra blåljusaktörer?

I hög utsträckning

I ganska hög utsträckning

Varken eller

I ganska låg utsträckning

I låg utsträckning

Vet inte

Uppge gärna varför din organisation inte använder symbolerna som MSB rekommenderar.

Har du besökt fliken "Verktyg och tjänster"?

Ja

Nej

Vet inte

Markera de länkar din organisation haft nytta av som finns under fliken "Verktyg och tjänster". (Mer än ett alternativ möjligt)

Koordinatsystem

Utskriftstjänst

Blåljuskollen

Nordiska kartdata för krishantering

Copernicus kriskarteringstjänst

Koll på kartan – utbildning

Min organisation har inte haft nytta av någon av länkarna

Vet inte

Tycker du att sidorna Kartor för krisberedskap och blåljus är enkla att använda?

Ja

Nej

Kommentera gärna ditt svar

Uppskatta din nivå av erfarenhet av att arbeta med GIS och kartor.

Mycket lite erfarenhet

Ganska lite erfarenhet

Varken lite eller stor erfarenhet

Ganska stor erfarenhet

Mycket stor erfarenhet

Tycker du att innehållet på sidorna Kartor för krisberedskap och blåljus gör det enklare att samverka med andra aktörer?

Ja

Nej

Vet inte

Kommentera gärna ditt svar.

**Saknar du någonting på sidorna Kartor för krisberedskap och blåljus?
Beskriv nedan.**

Vet du vart du kan vända dig för att lämna feedback eller synpunkter om Kartor för krisberedskap och blåljus?

Ja

Nej

Kommentera gärna ditt svar.

Dela gärna med dig av övriga kommentarer och synpunkter!

Bilaga 2 Intervjupersoner

Ander Lendrup, MSB Enheten för geodata och samhällets robusthet (KC-GS)

Katharina Wilde, MSB Enheten för geodata och samhällets robusthet (KC-GS)

Fredrik Höglund, MSB Enheten för kommunikationsutveckling (KA-KU)

Mia Wallberg, Lantmäteriet

Bilaga 3 Intervjufrågor

1. Berätta om samarbetet mellan Lantmäteriet, MSB och Trafikverket om Kartor för krisberedskap och blåljus om du kan.
2. Varifrån kom uppdraget (Geodatarådet)? Vad var uppdraget? Vad var syftet?
3. Vilken har varit din roll i projektet tillsammans med MSB och Trafikverket för att ta fram sidorna för kartor för krisberedskap och blåljus?
4. Har du varit involverad i arbetet med tillgänglighet på sidorna för Kartor för krisberedskap och blåljus?
5. Hur ska man hantera eventuella svårigheter med att få till tillgänglighet av kartapplikationer?
6. I Nationella geodatastrategin står det att ska finnas teknisk möjlighet till maskininläsning. Vet du vad det innebär?
7. MSB rekommenderar användare att använda koordinatsystem SWEREF 99, finns det andra koordinatsystem som används i Sverige av andra?
8. Berätta om uppkomsten av projektet med Lantmäteriet och Trafikverket, varför skapade ni KFKB? Vad var syftet?
9. Hur har arbetsprocessen sett ut?
10. Vad är tanken att besökare ska göra och hitta för information på sidorna?
11. Är sidorna och de rekommenderade produkterna kostnadsfria? Resonera.
12. Innebär det indirekta merkostnader att följa/använda rekommenderade produkter? Vad är de tekniska kraven på dator eller mobiltelefoner för att kunna använda kartan? Har ni gjort anpassningar? Finns kända problem/utmaningar?
13. Är sidorna och de rekommenderade produkterna mobilanpassade? Har ni tänkt på att det ska vara enkelt att använda sidorna i framtagandeprocessen?
14. Berätta om hur ni tänkt kring användarvänlighet och målgruppsanpassning? Vilken nivå ska informationen ligga på? Beakta förståelsen hos besökarna t.ex.
15. Förklara vad standardisering och möjligheten att kombinera kartor är. Hur jobbar ni med det? Finns den möjligheten? T.ex. olika rekommenderade produkter? Vilka kartor och i vilka sammanhang?

16. Hur har ni jobbat med tillgänglighetsanpassning? Beskriv arbetet, och hur ni tänkt.
17. Vad innebär maskininläsning, vad krävs för tekniska möjligheter till det? Finns dessa möjligheter för KFKB? Hur arbetar ni med det?
18. Hur omhändertar ni synpunkter från användarna av kartan. Hur lämnas dem och vad gör ni med synpunkterna?
19. Hur är det tänkt att sidorna ska komma till användning hos aktörerna? Vet du något om hur det faktiskt kommer till användning?
20. Berätta om dig själv och din roll i relation till tillgänglighetsanpassning och GIS-verksamheten.
21. Hur har du varit involverad i arbetet med tillgänglighet i kartportalen?
22. Vilka är kraven på tillgänglighet som MSB arbetar mot?
23. Vilka avvägningar kring tillgänglighet har gjorts och varför?
24. Vilka problem ser du med tillgänglighet i kartportalen? Samt med att uppfylla kraven?
25. Hur förhåller MSB sig till att eventuellt inte uppfylla kraven?
26. Vad ser du behövs för att förbättra tillgängligheten i kartportalen?

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap